

AKTUELNO: Međunarodni dan protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama 2017.

19.06.2017

Zloupotreba i posledice zloupotrebe

psihoaktivnih supstanci pogađaju sve društvene slojeve u svim zemljama sveta. Zloupotreba droga ima negativne posledice po zdravlje i živote ljudi, podstiče kriminal i pretilost, odužuje razvoj. Rezolucijom 42/112, 1987. godine Generalna skupština UN-a proglasila je 26. jun Međunarodnim danom protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama kao izraz odlučnosti da ojača delovanje i saradnju u borbi protiv zloupotrebe i trgovine drogama. Ovaj dan obeležava se širom sveta u cilju mobilisanja pojedinaca i zajednice za aktivan odnos u suzbijanju problema zloupotrebe droga.

Slogan kampanje za 2017.

godinu je prvo saslušaj (link: <https://trello.com/b/HjGBk2EI/2017-international-day-against-drug-abuse-and-illicit-trafficking>) i isti je kao i 2016. godine nadovezujući se na uspeh postignut u prethodnom periodu. Ovim sloganom nastavlja se sa ukazivanjem da je najpre saslušati dete ili mladu osobu, prvi i osnovni korak koji treba učiniti kako bi im se pružila pomoć u njihovom zdravom odrastanju i bezbednom razvoju.

•

Cilj kampanje je podrška

prevenciji upotrebe droga koja je zasnovana na naučnim dokazima o efikasnosti, kao i povećanje efektivnog investiranja za dobro dece i mladih. Prevencija u oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci je sklop psiholoških, socijalnih, pravnih i zdravstvenih aktivnosti sa ciljem sprežavanja oštećenja zdravlja, nastanka bolesti i posledica izazvanih rizicima ponašanjem, tj. korišćenjem psihoaktivnih supstanci. Glavni ciljevi prevencije su:

•

1. sprežavanje konzumiranja psihoaktivnih supstanci,

2. odlaganje konzumiranja psihoaktivnih supstanci i

3. sprežavanje da oni koji eksperimentiraju sa drogama postanu korisnici visokog rizika i zavisnici od droga.

•

Detinjstvo i adolescencija

su periodi značajnog razvoja i mogućnosti, ali i periodi kada su deca i adolescenti posebno osetljivi na rizicima ponašanja, uključujući i upotrebu duvana, alkohola i droga. Većina mladih nikada neće koristiti droge, ali oni koji hoće su često pogođeni i faktorima koji su van njihove kontrole kao što su siromaštvo, izloženost nasilju, nedostatak roditeljske brige i ljubavi i provođenje vremena sa vršnjacima koji se rizično ponašaju, kriminal. Posebno je važno razvijati i sprovoditi programe namenjene osetljivim grupama mladih tj. mladima pod povećanim rizikom za korišćenje psihoaktivnih

supstanci, a ne manje važno je i uključivanje roditelja u preventivne aktivnosti.

Â

Institut za javno zdravlje

Srbije â€ŽDr Milan JovanoviÄ Batutâ€• i mreÅ¾a instituta/zavoda za javno zdravlje obeleÅ¾avaju Meunarodni dan protiv zloupotrebe i krijumÄarenja droga organizovanjem razliÄitih aktivnosti kao Åto su javne manifestacije, predavanja i tribine za roditelje i decu, priprema i/ili distribucija informativnog materijala za stanovniÅtvo. Sve aktivnosti podrazumevaju i intenzivnu saradnju sa svim sektorima druÅtva i medijima. ZnaÄajno je uÄeÅenje Åkola, roditelja, policije, radno aktivnog stanovniÅtva i poslodavaca, medija, verskih zajednica, zdravstvenih radnika, udruÅ¾enja graÄana i drugih u aktivnostima koje imaju za cilj smanjenje zloupotrebe droga.

Â

OvogodiÅnja kampanja Åaljke

korisne poruke svim partnerima u prevenciji zloupotrebe psihoaktivnim supstancama, roditeljima, nastavnicima, radnicima u prevenciji kao i u policiji.

Â

Roditelji imaju najveÄi uticaj

na razvoj svoga deteta pa otuda i odgovornost i moguÄnost da se reaguje u teÅkim i neÅeljenim situacijama. Åto je jaÄa veza i veÄta bliskost dece sa roditeljima to je manje riziÄnog ponaÅanja. Taj dobar odnos sa decom poÄinje prvim korakom u kojem treba sasluÅati dete. Åeak i kratko vreme svakodnevno provedeno sa detetom, ali sa punom paÅ¾njom roditelja na njega, moÅ¾e mnogo pomoÄi u njegovom razvoju i spreÄavanju riziÄnog ponaÅanja. Dete treba pohvaliti kada to zasluÅuje, upoznati ga jasno sa pravilima ponaÅanja, a kada ih prekrÅi mirno i razumno izneti posledice. U razgovoru sa detetom treba ga pitati Åta mu je potrebno i kako planira svoje aktivnosti, gde Åe biti i sa kim Åe provoditi vreme i u tome pruÅiti pomoÄ onda kad je potrebno. Treba imati u vidu da se i roditelji zajedno sa decom razvijaju i mogu postajati uvek bolji, dok deca mogu napredovati u Åkoli kao i u privatnom Åivotu. U mnogim zemljama su implementirani programi za podrÅku porodici i razvoju porodiÄnih veÅtina i daju ohrabrujuÄe rezultate.

Â

Nastavnicima koji inaÄe imaju

veliki uticaj na proces odrastanja dece i razvoj njihove liÄnosti se poruÄuje da se informiÅu i podrÅe kreiranje preventivnih programa zasnovanih na dokazima, da primenjuju te programe obrate paÅ¾nju na odnose meÄu decom i oseÄtaj pripadnosti koje dete ima u Åkoli jer se pokazalo da su ona deca koja imaju oseÄtaj pripadnosti manje podloÅ¾na riziÄnom ponaÅanju. TakoÄe je bitno da nastavnici, pre svega, izgrade dobar odnos sa decom, da umeju da ih sasluÅaju sa razumevanjem i empatijom, zatim da podrÅavaju razvoj njihovih liÄnosti razvijanjem liÄnih i socijalnih veÅtina razliÄitim aktivnostima. Nastavnici treba da uÄine Åve Åto je moguÄe da se deca zadrÅe u Åkoli negovanjem dobre atmosfere u Åkoli u kojoj bi se deca motivisala za razliÄite aktivnosti i razvijala sve svoje potencijale.

Â

Zdravstveni radnici i saradnici

koji se bave prevencijom zloupotrebe psihoaktivnih supstanci za kreiranje i realizaciju

svojih preventivnih programa treba da koriste činjenice o različitim faktorima rizika na decu i mlade da koriste droge kao što su: porodični odnosi i naročito konflikti, ekonomski uslovi, posebno siromaštvo, uticaj medija, laka dostupnost i ponuda droga, zakonska regulativa u zajednici itd. Pri tome treba uvek imati u vidu osetljive grupe dece koje treba najpre saslušati jer je njima često potrebna veštaka podrška za razvoj veština koje bi ih činile otpornim na negativne uticaje i faktore rizika okoline. Pokazalo se u mnogim zemljama da prevencija zasnovana na dokazima daje rezultate tako što smanjuje broj dece koja imaju rizično ponašanje i koriste drogu i odražava se na pozitivne efekte u socijalnim odnosima dece sa okolinom kako u školi tako i u porodici.

Â

Radnicima u policiji se poručuje da imaju u vidu rizike koje donosi mladost i adolescencija u kojoj mnogi imaju sklonosti da ispituju svoje potencijale upuštajući se u rizično ponašanje tako da se može otkrivati i korišćenje psihoaktivnih supstanci. Oni treba da u svojim preventivnim aktivnostima imaju sluha za informacije koje dobijaju od dece i omladine kako bi to primenili u pomoći i zaštiti koju pružaju deci u njihovom odrastanju. Poznato je da su policijske službe korisni partneri kako u prevenciji nasilja i kriminala tako i u prevenciji zloupotrebe psihoaktivnih supstanci.

Uključivanje što većeg broja partnera u obeležavanje Svetskog dana protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogama kao značajnog datuma iz Kalendara zdravlja, doprinosi daljem jačanju međusektorske saradnje u oblasti smanjenja ponude i potražnje droga i unapređenju javnog zdravlja.

Â

Više informacija o učestalosti korišćenja droga u Srbiji

Nacionalno istraživanje o stilovima života stanovništva Srbije 2014. godine – korišćenje psihoaktivnih supstanci i igre na sreću

Više informacija o prevenciji zloupotrebe psihoaktivnih supstanci

Prevenција zloupotrebe psihoaktivnih supstanci – Pitanja i odgovori

Prevenција zloupotrebe psihoaktivnih supstanci – preporuke za mlade

Prevenција zloupotrebe psihoaktivnih supstanci – vodič za radionice sa mladima

Â

Izvor: www.batut.org.rs